

Lausuntopyyntö;

Hallituksen esitys laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta

Ehdotus työ- ja elinkeinoministeriön asetuksiksi työvoimapoliittisista lausunnoista ja yhteistyövelvoitteesta työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen ja asetuksen voimaantulosäännöksen muuttamisesta

LAUSUNTOKOOSTE

Uudenmaan TE-toimisto

” Uudenmaan TE-toimisto katsoo esityksen olevan toivottu ja odotettu. Uudenmaan TE-toimisto toivoo lakimuutoksen tulevan voimaan mahdollisimman nopealla aikataululla.

1. Uudenmaan TE-toimisto kannattaa esitystä, koska se yksinkertaistaa ja nopeuttaa asiakkaiden työttömyysturva-asioiden sujuvaa hoitamista. Nykyinen toimintamalli on aiheuttanut haasteita käsittelyaikoihin ja toimivaltakysymyksiin liittyen. Asiakkaiden kannalta muutos olisi erinomainen, koska kokeilualueen kunnan ei enää tarvitsisi pyytää alueellista TE-toimistoa selvittämään työssäolovelvoitteen täyttymistä ja antamaan siitä lausuntoa. Lausunnon saaminen nopeutuisi muutoksen myötä huomattavasti ja muutos vähentäisi alueellisten TE-toimistojen työtä. Muutos vähentäisi myös Uudenmaan TE-toimiston Työttömyysturvavastuualueen työtä tilanteissa, joissa huomataan, että ennen asiantuntijalausannon antamista tulee selvittää voimassa olevan työssäolovelvoitteen täytyminen. Pyynnön työssäolovelvoitteen täyttymisen selvittämisestä voisi lähettää suoraan kunnalle, jonka ei enää tarvitsisi pyytää lausuntoa vielä erikseen alueelliselta TE-toimistolta. Uudenmaan TE-toimiston käsityksen mukaan HE-luonnoksen perusteella Työttömyysturvavastuualue voisi jatkossa myös itse todeta kuntakokeiluasiakkaiden työssäolovelvoitteet täytyneiksi esitysluonnoksen toisen ehdotuksen (12 a § 2 momentti) toteutuessa.

2. Uudenmaan TE-toimisto kannattaa ehdotusta, koska se yksinkertaistaa, sujuvoittaa ja nopeuttaa työttömyysturvaprosessia asiakkaan kannalta. Nykyinen toimintamalli on aiheuttanut haasteita käsittelyaikoihin ja toimivaltakysymyksiin liittyen. Asiantuntijakäsittelyn yhteydessä annetaan usein asiantuntijalausuntojen lisäksi myös peruslausuntoja. Kuntakokeiluasiakkaiden peruslausuntojen antamisen keskittäminen vain kunnille on aiheuttanut esimerkiksi sen, että asiakkaat ovat joutuneet odottamaan monesti pitkäänkin sitä, että tarvittava peruslausunto on annettu, ja todellinen käsittelyaika on heidän osaltaan ylittänyt TEM:n asetuksessa (1556/2016) säädetyn 30 päivän määräajan työvoimapoliittisen lausunnon antamiselle.

Toimivaltakysymyksen pohdinta on vienyt asiantuntijoilta paljon työaikaa, koska he joutuvat usein tarkistamaan, onko heillä toimivaltaa antaa tarvittava lausunto. Virheiden syntymistä ei ole voitu välttää. Uudenmaan TE-toimiston näkökulmasta ehdotettu muutos sujuvoittaisi huomattavasti kuntakokeilun asiakkaiden työttömyysturvan asiantuntijalausuntojen käsittelyä.

Pohdituttava asia esitysluonnoksessa koskee niitä tilanteita, joissa työnhakijan toiminnan luonne on epäselvä. Onko Uudenmaan TE-toimiston Työttömyysturvan vastuualueella toimivaltaa katsoa asiantuntijakäsittelyssä työnhakija esimerkiksi työsuhteessa olevaksi, jos alueellinen TE-toimisto tai kokeilun alueen kunta on katsonut työnhakijan yrittäjäksi? Uudenmaan TE-toimisto toivookin, että valmistelussa otettaisiin tältä osin huomioon toimivalta kuntakokeilun ja Työttömyysturvan vastuualueen välillä. Selvennettäväksi tulisi se, voiko Työttömyysturvan vastuualue antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja, jotka poikkeavat edelle esitetyn kysymyksen tapaan kuntakokeilun aiemmasta tulkinnasta ja lausunnosta.

3. Uudenmaan TE-toimisto katsoo, että ehdotus on kannatettava ja nopeuttaa työnhakumatkalle lähtevän työnhakijan lausunnon saamista.

Muistiolounnos: Ehdotus työ- ja elinkeinoministeriön asetuksiksi työvoimapolitiittisista lausunnoista ja yhteistyövelvoitteesta työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa annetun työ- ja elinkeinoministeriön asetuksen ja asetuksen voimaantulosäännöksen muuttamisesta

1. Uudenmaan TE-toimisto kannattaa ehdotusta, ja katsoo ehdotuksen tapaan sen täsmäntävän ja selkeyttävän työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivaltaa antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja.
2. Uudenmaan TE-toimisto kannattaa asetuksen voimaantulon jatkamista työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain voimaantulosäännöksen pidennyksestä esitettyä (HE 17/2022 vp) vastaavasti 31 päivään joulukuuta 2024 saakka.”

Satakunnan TE-toimisto ”Satakunnan TE-toimisto toteaa, että kaikki esityksessä ehdotetut kohdat ovat kannatettavia ja nopeuttaisivat sekä selkeyttäisivät työnhakija-asiakkaiden palvelua. Työttömyysetuusasiat voitaisiin käsitellä ilman turhaa ja aikaa vievää asioiden siirtämistä toiselle toimijalle.”

Hämeen TE-toimisto ” Hämeen TE-toimisto toteaa, että hallituksen esitys työttömyysturvan toimeenpanovalan laajentamiseksi kokeilun alueiden kunnissa on perusteltua ja parantaa kuntakokeilujen asiakkaiden sujuvampaa ja nopeampaa asioiden käsittelyä sekä vähentää päällekkäistä työtä TE-toimistojen kanssa. Lisäksi muutos tukee valmistautumista TE2024 muutokseen, kun kokeilujen toimivalta lausuntojen antamisessa vastaisi mahdollisimman hyvin TE-toimistojen toimivaltaa. Haluamme kuitenkin korostaa, että kokeilujen tulee varmistaa virkailijoiden riittävä kouluttaminen uusien lausuntojen käsittelyyn ja asiakkaiden tasapuolinen kohtelu koko maassa.”

Kainuun TE-toimisto ”Kainuun TE-toimisto toteaa, että HE työttömyysturvan toimeenpanovalan laajentamiseksi Kuntakokeiluun edistää kuntakokeiluasiakkaan työttömyysturvan sujuvampaa käsittelyä. Myös asiakasprosessin hoituminen kokonaisuudessaan jouhevoituu, kun työttömyysturva-asiat saadaan käsiteltyä suoraan Kuntakokeilussa eikä erillisiä ilmoituksia tai käsittelyjä TE-toimistossa tarvita. Kuntakokeilun on luontevaa hoitaa myös asiakkaansa EU/ETA-työnhakuun liittyvät toimenpiteet.”

Varsinais-Suomen TE-toimisto

” Varsinais-Suomen TE-toimisto lausuu, että tehty esitys siitä, että työllisyyden kuntakokeilut hoitaisivat jatkossa työttömyysturvaprosessit esitetyn mukaan, on kannatettava. Voimme tämän ja muun lausuntopyyntönsä esitetyn osalta yhtyä muiden TE-toimistojen toistaiseksi (4.3.2022 asti) antamiin lausuntoihin. Esitetty muutos selkeyttää ja yksinkertaista työttömyysturvan käsittelyprosesseja ja parantaa tältä osin myös työnhakija-asiakkaan palvelua.”

Keski-Suomen TE-toimisto

” Keski-Suomen TE-toimisto (jatkossa TE-toimisto) toteaa, että työllisyyden edistämisen kuntakokeilun jatkamisen ja hallituksen linjaaman työ- ja elinkeinopalveluja koskevan myöhemmän toimivallan pysyvän siirtymisen takia (TE2024 -uudistus), on perusteltua, että kuntakokeilun kokeilualueen kuntien toimivalta työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisessa omien asiakkaidensa osalta vastaisi mahdollisimman pitkälle työ- ja elinkeinotoimistojen toimivaltaa.

Hallituksen esityksessä esitelty muutos edistää asiakkaiden työttömyysturvan sujuvaa hoitamista, lyhentää työttömyysturva-osoitteen käsittelyaikoja (ei enää aikaa vievää viestinvaihtoa kuntakokeilun ja TE-toimiston välillä) sekä vähentää byrokratiaa (ei enää vaihtelevia käytäntöjä velvoitteen purkamisen osoittamisen edellytyksistä). Esimerkiksi työssäoloehdon purkautumiseen ja koulutusta vailla olevien nuorten työttömyysturva-asioissa on nyt tarvittu huomattava määrä kuntakokeiluilmoituksia ja onkin hyvä, että kunnalla on jatkossa mahdollisuus lausua nämä itse.

TE-toimisto toteaa, että muutoksen lievänä haittana saattaa olla työssä-olovelvoitteisiin liittyvän väärintulkinnan riskin lisääntyminen, kun velvoitteita ei tarkastella enää niin sanotusti kaksilla silmillä; nykyisessä toimintamallissa on asiakkaan etu, että hänen asiaansa tarkastetaan useamman viranomaisen toimesta ja näin asian ratkaiseminen kerralla oikein on todennäköisempää. Velvoitteiden purkaminen on kuitenkin moniulotteinen prosessi, johon vaikuttavat monet asiat, kuten aiempi lausuntohistoria ja asiakkaan toiminta ennen velvoitteen asettamista, velvoitteen voimassaoloaikana ja velvoitteen purkautumisen jälkeen.

Hallituksen esityksessä sivulla 4 mainitaan, että työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojärjestelmässä työvoimakoulutuksen aloittamista koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon antaminen on lähes kokonaan automatisoitu. TE-toimisto haluaa tuoda esiin sen, että ennen kuin koulutusten yhteyshenkilö voi tehdä lausunnon työvoimakoulutuksen alkamisesta, on pitänyt tehdä erinäisiä toimenpiteitä, kuten esimerkiksi aloitusilmoituksen oikeellisuuden tarkistaminen.

TE-toimisto toteaa, että muutos helpottaa TE-toimiston ja kuntakokeilun välisten toimivaltakysymysten ratkaisemista. TE-toimiston vastuulle jääneiden kuntakokeiluasiakkaiden lausunnot ovat edellyttäneet runsaasti prosessien hiomista ja asioiden sopimista, mikä puolestaan on hidastanut asioiden käsittelyä ja lisännyt virheiden riskiä. Tämä on saattanut näkyä myös asiakkaiden suuntaan epäedullisesti. Tuleva muutos on siis tarpeellinen, koska se selkeyttää TEtoimiston ja kuntakokeilujen välistä roolitusta ja vastuunkantoa.

Lopuksi TE-toimisto toteaa, että kyseinen muutos vahvistaa kuntien vastuuta työllisyyspalveluissa ja työttömyysturva-asioissa sekä sujuvoittaa ja selkeyttää kokeilualueen kunnan asiakkaana olevan työnhakijan työt-

tömyysturva-asian käsittelyä ja turvaa käsittelyn viivytyksettömyyttä. Muutos yksinkertaistaa työttömyysturva-asioiden käsittelyprosessia ja vähentää työttömyysetuuden hakemiseen liittyvää byrokratiaa.”

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto

”Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto katsoo, että esitetyt muutokset ovat kannatettavia. Muutokset lyhentävät asiakkaiden työttömyysturva-asioiden käsittelyaikoja ja selkiyttävät työnhakija-asiakkaan asiointia työllisyyspalveluita tuottavassa kunnassa. Esitetty muutos selkiyttää kuntakokeilun toimivaltaa asiakkaan työttömyysturva-asioissa ja mahdollistaa asiakaslähtöisen palvelun tuottamisen.”

Sotkamon kunta (yhteistyössä Kajaanin kaupungin kanssa)

” Näkemyksemme mukaan esityksessä työttömyysturvalausuntoihin ehdotetut muutokset edistävät ja nopeuttavat työnhakija asiakkaan palveluprosessia sekä vähentävät byrokratiaa että päällekkäistä työtä kuntakokeilun ja TE-toimiston välillä. Lisäksi esitetyt muutokset lisäävät kuntien perehtyneisyyttä työttömyysturva-asioihin ja on hyvin perusteltua tulevan TE-palvelut 2024 muutoksenkin näkökulmasta, jossa järjestämisvastuuta TE-palveluista ollaan siirtämässä kunnille. Lisäksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilujen jatkuminen täytyisi turvata kokeilulain järjestämistä koskevan lainsäädännön voimassaolon jatkamisella vuoteen 2024 saakka. Työttömyysturva-asioiden näkökulmasta tämä lainsäädännön muutos tulisi saada voimaan mahdollisimman pian, jotta kokeiluissa kehitetyt palveluprosessit eivät katkea turhaan. Tämä lausunto on laadittu yhteistyössä Sotkamon kunnan ja Kajaanin kaupungin kanssa.”

Muuramen kunta

” Muuramen kunta on mukana Jyväskylän seudun kuntakokeilussa ja pitää nyt lausuttavana oleva uudistusta erittäin kannatettavana. Muutosten tavoitteena on, että kokeilualueen kunnan asiakkaan työttömyysturva-asiat käsiteltäisiin pääasiassa joko kokeilualueen kunnassa tai valtakunnallisesti keskitettynä Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa. Uudistus sujuvoittaa etenkin koulutusta vailla olevan alle 25-vuotiaiden nuorten työvoimapolitiittista lausunntomenettelyä. Tavoitteena on lisäksi vahvistaa kuntien roolia työttömyysturva-asioissa. Tämäkin muutos tukee hyvin tulevaa TE2024 uudistusta.”

Ylivieskan kaupunki

”Kyseisten työttömyysturvatehtävien siirto kuntiin lisää luonnollisesti kuntien työmäärää mutta ei merkittävästi. Muutos vähentää kuntakokeilun asiakkaan asiointitarvetta TE-toimistossa ja vähentää byrokratiaa työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisessa. Toimivalta selkiytyy ja keskittyy kunnalle, joka vastaa työnhakijan asiakkuudesta kokonaisvaltaisesti.”

Kuhmon kaupunki

”Kuhmon kaupunki lausuntonaan toteaa, että esityksessä ehdotetut kohdat ovat kannatettavia ja nopeuttavat sekä parantavat työnhakija-asiakkaiden palvelua. Työttömyysetuusasiat voidaan käsitellä aikaisempaa sujuvammin. Kuhmon kaupungilla ei ole huomautettavaa hallituksen esitykseen.”

Sonkajärven kunta

”Esityksessä ehdotetut kohdat ovat kannatettavia sekä nopeuttaisivat ja helpottaisivat työnhakijan saamaa palvelua. Työttömyysetuusasiat voitaisiin käsitellä ilman turhaa ja aikaa vievää asioiden siirtämistä toiselle toimijalle. Muutoksissa täytyy turvata asiakkaan tasapuolinen kohtelu ja virkailijoiden ammattitaito uusien asioiden käsittelyssä. Virkailijoiden

koulutukset tulee toteuttaa tarpeeksi aikaisessa vaiheessa ennen kuin lakimuutokset astuvat voimaan.”

Laukaan kunta

”Esityksen tavoitteet, edistää kokeilun alueen kunnan asiakkaana olevan henkilön työttömyysturva-asioiden käsittelyn viivytyksettömyyttä sekä sujuvuutta, ovat kannatettavat ja hyvät. Muutosten tavoitteena on, että kokeilun alueen kunnan asiakkaan työttömyysturva-asiat käsiteltäisiin pääasiassa joko kokeilun alueen kunnassa tai valtakunnallisesti keskitettynä Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa. Tämänkin asian näemme erittäin positiivisena. Tavoitteena on lisäksi vahvistaa kuntien roolia työttömyysturva-asioissa. Tämänkin muutos tukee hyvin tulevaa TE2024 uudistusta.”

Juvan kunta

”Juvan kunta kannattaa esitettyjä muutoksia. Muutos vähentäisi työttömyysetuuden hakemiseen liittyvää byrokratiaa. Se helpottaa virkamies-työtä ja on myös työnhakijan etu. Kunnan toimivallan laajentaminen työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisessa vahvistaa kunnan TE-roolia. Se auttaa vuoden 2024 TE-uudistuksen toteutuksessa.”

Kajaanin kaupunki (yhteistyössä Sotkamon kunnan kanssa)

” Näkemyksemme mukaan esityksessä työttömyysturvalausuntoihin ehdotetut muutokset edistävät ja nopeuttavat työnhakija asiakkaan palveluprosessia sekä vähentävät byrokratiaa että päällekkäistä työtä kuntakokeilun ja TE-toimiston välillä. Lisäksi esitetyt muutokset lisäävät kuntien perehtyneisyyttä työttömyysturva-asioihin ja on hyvin perusteltua tulevan TE-palvelut 2024 muutoksenkin näkökulmasta, jossa järjestämisvastuuta TE-palveluista ollaan siirtämässä kunnille. Lisäksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilujen jatkuminen täytyisi turvata kokeilun järjestyksen koskevan lainsäädännön voimassaolon jatkamisella vuoteen 2024 saakka. Työttömyysturva-asioiden näkökulmasta tämä lainsäädännön muutos tulisi saada voimaan mahdollisimman pian, jotta kokeiluissa kehitetyt palveluprosessit eivät katkea turhaan.”

Tampereen kaupunki

1. Muutokset liittyen HE eduskunnalle laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamiseksi

” Hallituksen esityksen tavoitteet ovat kannatettavia. Toimivalta työttömyysturvalausuntojen antamisessa on tarkoituksenmukaista jakaa kuntakokeilussa olevien kuntien, TE-toimistojen ja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston välillä sujuvan ja viivytyksettömän asiakaspalvelun näkökulmasta.

Tampereen kaupunki ei pidä tarkoituksenmukaisena, että eri lakimuutoksien vapautuvaa TE-toimiston työaikaa ei kompensoida asianmukaisin tasaavin henkilöstösiirroin kuntakokeilun alueille. Työmarkkinatilanteen paranemisesta, koronan aiheuttamien lomautusten vähenemisestä ja työttömyyden suotuisasta kehityksestä johtuen alkuperäiset resurssilaskelmat TE-toimiston henkilöstön jaosta TE-toimiston ja kokeilukuntien kesken tulisi muutoinkin tarkistaa. Tarkistamista puoltaa osaltaan pohjoismaisen työvoimapolitiittimallin 1.5.2022 voimaan tuleva lainsäädäntö ja työ- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö lausumineen pohjoismaisen työvoimapolitiittimallin toimeenpanoon ja resursseihin liittyen. Valiokunta kantaa vakavaa huolta resurssien riittävydestä laissa sitovasti määriteltyjen haastattelujen ja palveluprosessin laadukkaaseen hoitamiseen. Lisäksi huolta aiheuttaa osoitettujen lisäresurssien tarkoituksenmukaisen jakamisen onnistuminen kokeilukuntien ja TE-toimistojen kesken niiden tarpeita vastaavasti.

Lisäksi Tampereen kaupunki edellyttää, että TE-hallinto perehdyttää henkilöstönsä ko. lausuntojen antamiseen. TE-toimistosta on osoitettu Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun paljon uutena suoraan kuntakokeiluun rekrytoituja henkilöitä. Tampereen kaupunki ei pidä tarkoituksenmukaisena, että kunnat joutuvat ottamaan vastuuta uusien kokeiluun siirtyvien tehtävien perehdyttämisestä TE-toimistosta kuntien työnjohdon alle siirretylle henkilöstölle, jonka tulisi jo virkamieslain mukaan omata riittävä osaaminen TE-palvelujen tehtäviin, joihin heitä TE-toimistoista kokeilukunnissa siirretään.”

2. Muutokset liittyen asetukseen

”Tampereen kaupunki pitää esitystä hyvänä. Ehdotukset eivät laajenna tai vähentäisi työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivaltaa työvoimapoliittisten lausuntojen antamisessa. Ehdotukset eivät myöskään lisääisi tai vähentäisi työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueen kuntien työmäärää työvoimapoliittisten lausuntojen antamisessa, mutta asiakaspalveluprosessien asiakaslähtöisyyden, tuottavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta työttömyysturvaan liittyvä asiakaspalveluprosessi paransi merkittävästi. Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilualueen kunnilla on tiivis yhteistyö työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen kanssa ja uudistus parantaa asiakaspalvelua molempien toimijoiden näkökulmasta.”

Paltamon kunta

”Kuten esityksessä on todettu, ehdotetut muutokset laajentaisivat työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueiden kuntien toimivaltaa työvoimapoliittisten lausuntojen antamisessa ja vahvistaisivat kuntien roolia työttömyysturva-asioiden toimeenpanossa. Muutokset vähentäisivät kunnan asiakkaana olevan työnhakijan asiointin tarvetta työ- ja elinkeinotoimiston kanssa työttömyysetuuden saamiseen liittyvissä tilanteissa. Tehtäväsiirron johdosta työtön työnhakija toimittaisi nykyistä harvemmin samasta asiasta selvityksiä kahdelle eri taholle. Tämä vähentää työttömyysetuuden hakemiseen liittyvää byrokratiaa. Tämä muutos on kannatettava ja selkiyttää osaltaan asiakasprosessia. Asetuksen voimaoloa jatkaminen on järkevää ja linjassa TEPA2024 valmistelun kanssa.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan lisäksi, että kokeilualueen kunnat antaisivat asiakkaidensa osalta työttömyysetuuden maksajalle ilmoituksen työnhakijan menosta työnhakuun toiseen EU- tai ETAMAahan tai Sveitsiin. Eri henkilöitä koskevia ilmoituksia työnhakijan lähtemisestä työnhakuun toiseen EU- tai ETAMAahan tai Sveitsiin on annettu työ- ja elinkeinotoimistoissa vuonna 2018 arviolta noin 350 ja vuonna 2019 arviolta noin 300 koko maassa. Tämä muutos ei lisää merkittävästi kuntakokeilun henkilöstön tehtäviä ja on järkevää kytkeä osaksi asiakasprosessia.”

Isojoen kunta

”Kohta 1: Esityksessä ehdotetut kohdat ovat kannatettavia ja hyviä. Esityksen osalta ei ole huomautettavaa. Ehdotetut muutokset laaentavat kuntien toimivaltaa ja vahvistavat kuntien roolia työttömyysturva-asioiden toimeenpanossa.

Muutokset vähentävät kunnan asiakkaana olevan työnhakijan asiointin tarvetta työ- ja elinkeinotoimiston kanssa työttömyysetuuden saamiseen liittyvissä tilanteissa, jolloin työnhakija toimittaa nykyistä harvemmin samasta asiasta selvityksiä kahdelle eri taholle. Muutokset selkeyttävät lausuntoprosessia ja vähentävät työttömyysetuuden hakemiseen liittyvää byrokratiaa.

Esitetty tehtäväsiirto nopeuttaa käsittelyprosessia erityisesti tilanteessa, jossa etuusoikeuden ratkaisemiseksi tarvitaan lisäselvitystä työnhakijalta. Työttömyysturvatehtävien siirtäminen työ- ja elinkeinotoimistoilta kokeilualueen kunnille lisää jonkin verran kokeilualueiden kuntien työmäärää ja toisaalta vähentää kuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen välisten ilmoitusten ja tiedonvaihdon työmäärää. Näin ollen muutoksen työmäärää lisäävä vaikutus ei ole merkittävä eikä sillä ole myöskään menoja lisäävää vaikutusta kuntien talousarvioon.

Kohta 2: Ehdotukset eivät laajenna tai vähennä työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivaltaa työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisessa. Ehdotukset eivät myöskään lisää tai vähennä työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueen kuntien työmäärää. Näin ollen uudistus parantaa asiakaspalvelua molempien toimijoiden näkökulmasta.”

Äänekosken kaupunki

”Esityksen tavoitteet, edistää kokeilualueen kunnan asiakkaana olevan henkilön työttömyysturva-asioiden käsittelyn viivytyksettömyyttä sekä sujuvuutta, ovat kannatettavat ja hyvät. Muutosten tavoitteena on, että kokeilualueen kunnan asiakkaan työttömyysturva-asiat käsiteltäisiin pääasiassa joko kokeilualueen kunnassa tai valtakunnallisesti keskitettynä Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa. Tämänkin asian näemme erittäin positiivisena. Tavoitteena on lisäksi vahvistaa kuntien roolia työttömyysturva-asioissa. Tämänkin muutos tukee hyvin tulevaa TE2024 uudistusta”

Alavuden kaupunki

”Ehdotetut muutokset laajentavat työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueiden kuntien toimivaltaa työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisessa ja vahvistavat kuntien roolia työttömyysturva-asioiden toimeenpanossa. Tehtävien siirto kuntiin lisää kuntien työmäärää, mutta ei merkittävästi.

Muutokset vähentävät kunnan asiakkaana olevan työnhakijan asioinnin tarvetta työ- ja elinkeinotoimiston kanssa työttömyysetuuden saamiseen liittyvissä tilanteissa. Tehtäväsiirron johdosta työttömän työnhakijan ei tarvitse toimittaa samasta asiasta selvityksiä kahdelle eri taholle, joka vähentää työttömyysetuuden hakemiseen liittyvää byrokratiaa.

Muutokset yksinkertaistavat ja selkeyttävät työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisen prosessia ja tehtäväsiirron arvioidaan nopeuttavan työnhakijan työttömyysetuusoikeuden käsittelyprosessia erityisesti tilanteessa, jossa etuusoikeuden ratkaisemiseksi tarvitaan lisäselvitystä työnhakijalta.”

Hämeenlinnan kaupunki (yhdessä Hämeenlinnan seudun kuntakokeilukuntien kanssa)

”Hämeenlinnan kaupunki yhdessä Hämeenlinnan seudun kuntakokeilun kuntien kanssa lähtökohtaisesti kannattaa esitettyjen muutosten voimaantuloa.

Lakiehdotuksessa kunnille siirtyvän toimivallan lisäys on kannatettava asia. Kuntakokeilujen asiakkuudessa olevien henkilöiden palveluprosessin kannalta uudistus voisi tuoda nopeutta asiakkaan palveluun.

Lakiehdotuksessa todetaan, että uudistuksella on kuntien työmäärää lisäävä vaikutus. Tätä ei kuitenkaan katsota kompensoitavan, koska las-kennallisesti ei voida osoittaa työmäärän selkeää lisääntymistä. Hämeenlinnan seudun kuntakokeilu ei pidä tarkoituksenmukaisena, että li-

sätehtävistä aiheutuvaa työmäärän lisäämistä ei kompensoida kuntako-
keilualueille.

Kuntakokeilun alun jälkeen on kunnan vastuulle tullut useita uusia viran-
omaistehtäviä, asiakasmäärät ovat kasvattaneet sekä alun siirtämättä
jääneiden asiakkaiden osalta sekä asiakasvaluman myötä. Myös TE-
palvelujen tuleva laajempi uudistus, jota valtioneuvosto valmistelee, tu-
lee todennäköisesti kasvattamaan niin resurssitarpeita kuin esimerkiksi
kuntaosuuksia; kuntien maksuvelvoitetta aikaistetaan ja aktiivointiehdon
täyttävät palvelut eivät poista kuntien maksuvelvollisuutta. Näiden yh-
teisvaikutus osaltaan myös perustelee sitä, miksi lisäkustannusten kom-
pensointi on tärkeää tarkastella jo nyt tässä vaiheessa sekä jatkossa
säännöllisesti uusien uudistusten etenemisen yhteydessä.

On huomioitava, että myös 2.5. alkavan uuden asiakaspalvelumallin
mukaiset toiminnot aiheuttavat merkittävää painetta lisäresursointiin niin
henkilöstön kuin muiden kustannusten (tilat, sähköiset yms.) osalta.
Tämä tulisi tarkistaa asianmukaiseksi, jotta asiakkaita pystytään palve-
lemaan lain edellyttämällä tavalla.

Työllisyyden kuntakokeilulain jatkamista vuoden 2024 loppuun saakka
on kannatettavaa, jotta asiakasprosessiin ei tule turhia siirtymiä ja palve-
luprosessi voidaan pitää eheänä.”

Iisalmen kaupunki

”Lähtökohtaisesti esitetyt muutokset työllisyyden edistämisen kuntako-
keiluun ovat kannatettavia. Lakiehdotuksessa esitetyt tehtäväsiir-
rot/toimivaltamuutokset TE-toimistoilta kuntakokeilukunnille ovat kann-
tettavia. Kuntakokeilun työnhakija-asiakkaan palveluprosessi nopeutuu
ja yksinkertaistuu esitettyjen muutosten avulla. työnjako TE-toimen ja
kuntakokeilun välillä selkeytyy myös virkailijatasolla. Lisäksi esitetyt toi-
mivaltamuutokset vievät myös kuntakokeiluja hieman enemmän kohti
TE-palveluiden siirtoa paikallistasolle. Kokemukset laajemmasta tehtä-
väkentästä voivat valmistella kokonaissiirtoa nykyistä kattavammin.

Lakiehdotuksessa todetaan, että uudistuksella on kuntien työmäärää li-
säävä vaikutus. Tätä ei kuitenkaan katsota kompensoitavan, koska las-
kennallisesti ei voida osoittaa työmäärän selkeää lisääntymistä. Iisalmen
kaupungin työllisyyspalveluissa katsotaan kuitenkin tärkeäksi huomioida
uusien tehtävien vaativan osaamisen haltuunotto. Kokeiluihin kohden-
nettu henkilöstö on koulutettava tehtäviin, jotta asiakkaan oikea ja valta-
kunnallisesti tasapuolinen kohtelu ei vaarannu. Lisäksi tehtäväsiirroista -
niin tästä kuin aiemmistakin - aiheutuvaa/aiheutunutta tosiasiallista työ-
määrän kasvua on tarkasteltava resurssiarvioilla TE-toimen ja kuntako-
keilukuntien välillä. Asiakasvirta ja asiakastyön paine, myös uuden asia-
kaspalvelumallin myötä, on vahvasti kuntakokeiluiden suuntaan.”

Kurikan kaupunki

”Esityksessä ehdotetut kohdat ovat kannatettavia ja hyviä. Esityksen
osalta ei ole huomautettavaa. Ehdotetut muutokset laajentavat kun-
tien toimivaltaa ja vahvistavat kuntien roolia työttömyysturva-asioiden toi-
meenpanossa. Muutokset vähentävät kunnan asiakkaana olevan työn-
hakijan asiointin tarvetta työ- ja elinkeinotoimiston kanssa työttö-
myysetuuden saamiseen liittyvissä tilanteissa, jolloin työnhakija toimittaa
nykyistä harvemmin samasta asiasta selvityksiä kahdelle eri taholle.
Muutokset selkeyttävät lausuntoprosessia ja vähentävät työttö-
myysetuuden hakemiseen liittyvää byrokratiaa. Esitetty tehtäväsiirto no-
peuttaa käsittelyprosessia erityisesti tilanteessa, jossa etuus oikeuden
ratkaisemiseksi tarvitaan lisäselvitystä työnhakijalta. Työttömyysturva-
tehtävien siirtäminen työ- ja elinkeinotoimistoilta kokeilualueen kunnille li-

sää jonkin verran kokeilualueiden kuntien työmäärää ja toisaalta vähentää kuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen välisten ilmoitusten ja tiedonvaihdon työmäärää. Näin ollen muutoksen työmäärää lisäävä vaikutus ei ole merkittävä eikä sillä ole myöskään menoja lisäävää vaikutusta kuntien talousarvioon.

Ehdotukset eivät laajenna tai vähennä työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivaltaa työvoimapoliittisten lausuntojen antamisessa. Ehdotukset eivät myöskään lisää tai vähennä työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueen kuntien työmäärää. Näin ollen uudistus parantaa asiakaspalvelua molempien toimijoiden näkökulmasta. Työllisyyden kuntakokeilujen yhteistyö työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen kanssa on tiivis ja sen voidaan todeta olevan kailta osin erittäin hyvää.”

Lempäälän kunta

”Hallituksen esityksen tavoitteet ovat kannatettavia. Toimivalta työttömyysturvalausuntojen antamisessa on tarkoituksenmukaista jakaa kuntakokeilussa olevien kuntien, TE-toimistojen ja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston välillä sujuvan ja viivytyksettömän asiakaspalvelun näkökulmasta.

-- Lempäälän kunta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että eri lakimuutoksin vapautuvaa TE-toimiston työaika ei kompensoida asianmukaisin taasaavin henkilöstösiirtein kuntakokeilualueille. Työmarkkinatilanteen paranemisesta, koronan aiheuttamien lomautusten vähenemisestä ja työttömyyden suotuisasta kehityksestä johtuen alkuperäiset resurssilaskelmat TE-toimiston henkilöstön jaosta TE-toimiston ja kokeilukuntien kesken tulisi muutoinakin tarkistaa. Tarkistamista puoltaa osaltaan pohjoismaisen työvoimapalvelumallin 1.5.2022 voimaan tuleva lainsäädäntö.

-- Lempäälän kunta pitää esitystä hyvänä. Ehdotukset eivät laajentaisi tai vähentäisi työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivaltaa työvoimapoliittisten lausuntojen antamisessa. Ehdotukset eivät myöskään lisääisi tai vähentäisi työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueen kuntien työmäärää työvoimapoliittisten lausuntojen antamisessa, mutta asiakaspalveluprosessien asiakaslähtöisyyden, tuottavuuden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta työttömyysturvaan liittyvä asiakaspalveluprosessi paransi merkittävästi. Pirkanmaan työllisyyden kuntakokeilualueen kunnilla on tiivis yhteistyö työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen kanssa ja uudistus parantaa asiakaspalvelua molempien toimijoiden näkökulmasta.”

Kuopion kaupunki

”Kuopion kaupunki pitää hallituksen esityksen tavoitteita ja lainsäädäntöön ehdotettavia muutoksia kannatettavina. Kokeilukuntien ja TE-toimistojen toimivallan ja roolien yhdenmukaistaminen työttömyysturvasasioissa selkeyttää kokonaisuutta ja antaa paremmat mahdollisuudet hallita sitä. Muutokset eivät vaikuta asiakkaan asemaan tai työttömyysturvan saamiseen edellytyksiin, mutta sujuvoittavat asiakkaan prosessia ja mahdollistavat nykyistä paremmin kokonaisvaltaisen omavalmentaja-toimintamallin toteuttamisen.

Hallituksen esityksen mukaan uusien työttömyysturvatehtävien siirtäminen TE-toimistolta kunnille ei vaikuttaisi menoja lisäävästi tai vähentävästi valtion ja kuntien talousarvioon. Perusteluiden mukaan muutos lisää kokeilualueen kuntien työmäärää ja vastaavasti vähentäisi TE-toimistojen työmäärää. Kokeilualueen kuntien työmäärän ei kuitenkaan arvioida tosiasiallisesti lisääntyvän, koska muutoksella vähennetään kuntien ja TE-toimiston välisiä ilmoituksia ja tiedonvaihtoa.

Kuopion kaupunki haluaa kiinnittää erityistä huomiota kuntakokeilujen riittävään resursointiin. Kokeiluun vaikuttavaa lainsäädäntöä on muutettu pala kerrallaan kuntia enemmän velvoittaviksi ja työmääriä kasvattavaksi, mutta tosiasiallista työmäärän kasvun kompensoimista kunnille ei ole tehty. Laskennallinen työmäärä ja tosiasiallissa siirtyvä työmäärä eivät ole vastanneet toisiaan. Kuopion kaupunki katsoo, että kuntakokeilujen resurssilaskelmat tulee ottaa kokonaisuutena uuteen tarkasteluun huomioiden kuntakokeilulakiin tulleet muutokset, pohjoismainen työvoimapalvelumalli, työmarkkinatilanteen kehitys, lomautusten vähenemiset ja työttömyyden suotuisa kehitys sekä näiden vaikutus TE-toimistojen ja kuntakokeilujen asiakasmääriin.

Kuopion kaupunki pitää myös tärkeänä, että TE-hallinto tarjoaa riittävän perehdytyksen muuttuvaan lainsäädäntöön ja ko. lausuntojen antamiseen kuntakokeiluihin siirtämälleen henkilöstölle. TE-toimisto on rekrytoinut Kuopiossakin valtaosan kuntakokeiluun siirtämästään henkilöstöstä uutena ilman, että heillä on ollut riittävä osaaminen TE-palvelujen tehtäviin. Kokeilukuntien rooli näiden henkilöiden perehdyttämisessä on jo nykyisellään valtava, eikä sitä saa lakimuutoksilla enää yhtään kasvattaa.

--Kuopion kaupunki pitää perusteltuna, että työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivallasta antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja kokeilukuntien asiakkaana olevien työnhakijoiden osalta on säädetty vastaavasti kuin työ- ja elinkeinotoimistossa asiakkaana olevien työnhakijoiden osalta on säädetty. Kuopion kaupunki kannattaa esitystä ja katsoo, että muutoksella voidaan edistää asiakkaan sujuvaa palveluprosessia ja karsia turhia viiveitä."

Janakkalan kunta

"Janakkalan kunta, yhdessä Hämeenlinnan seudun kuntakokeilun kanssa, lähtökohtaisesti kannattaa esitettyjen muutosten voimaantuloa.

Lakiehdotuksessa kunnille siirtyvän toimivallan lisäys on kannatettava asia. Kuntakokeilujen asiakkuudessa olevien henkilöiden palveluprosessin kannalta uudistus voisi tuoda nopeutta asiakkaan palveluun.

Lakiehdotuksessa todetaan, että uudistuksella on kuntien työmäärää lisäävä vaikutus. Tätä ei kuitenkaan katsota kompensoitavan, koska laskennallisesti ei voida osoittaa työmäärän selkeää lisääntymistä. Hämeenlinnan seudun kuntakokeilu ei pidä tarkoituksenmukaisena, että lisätehtävistä aiheutuvaa työmäärän lisäämistä ei kompensoida kuntakokeilualueille.

Kuntakokeilun alun jälkeen kunnan vastuulle tullut useita uusia viranomaistehtäviä, asiakasmäärää ovat kasvattaneet sekä alun siirtämättä jääneet asiakkuudet että asiakasvaluma. Valtioneuvoston valmistelussa oleva TE-palvelujen laajempi uudistus tulee myös todennäköisesti kasvattamaan niin resurssitarpeita kuin esimerkiksi kuntien rahoitusosuuksia; kuntien maksuvelvoitetta aikaistetaan ja aktivointiehdon täyttävät palvelut eivät poista kuntien maksuvelvollisuutta. Näiden yhteisvaikutus osaltaan myös perustelee sitä, miksi lisäkustannusten kompensointi on tärkeää tarkastella jo nyt tässä vaiheessa sekä jatkossa säännöllisesti uusien uudistusten etenemisen yhteydessä.

On huomioitava, että lisäksi 2.5. alkavan uuden asiakaspalvelumallin mukaiset toiminnot aiheuttavat merkittävää painetta lisäresursointiin niin henkilöstön kuin muiden kustannusten (tilat, sähköiset järjestelmät, ym.)

osalta. Tämä tulisi tarkistaa asianmukaiseksi, jotta asiakkaita pystytään palvelemaan lain edellyttämällä tavalla.

Työllisyyden kuntakokeilulain jatkamista vuoden 2024 loppuun saakka on kannatettava, jotta asiakasprosessiin ei tule turhia siirtymiä ja palveluprosessi voidaan pitää eheänä.”

Kangasniemen kunta

”Kangasniemen kunta pitää esitettyjä muutoksia erittäin kannatettavina ja asiakasprosessia sujuvoittavana sekä työnhakija-asiakkaan palveluja parantavana. Kangasniemi on mukana Mikkelin seudun kuntakokeilussa.”

Porin kaupunki

”Porin kaupunginhallitus on päättänyt päätöksellään 14.3.2022 § 174 antaa työ- ja elinkeinoministeriölle hallituksen esityksestä laiksi työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain muuttamisesta elinvoima- ja ympäristötoimialan työllisyysyksikön valmisteleman lausunnon.

Työllisyysyksikön lausunto

Puollamme hallituksen esitystä, koska työttömyysturvalausuntoihin ehdotetut muutokset edistävät ja nopeuttavat työnhakija-asiakkaan palveluprosessia ja vähentävät päällekkäistä työtä kuntakokeilun ja TE-toimiston välillä. Esitetyt muutokset lisäävät kuntien perehtyneisyyttä työttömyysturva-asioihin, mikä on hyvin perusteltua tulevan TE-palvelut 2024 muutoksenkin näkökulmasta.

Muutoksella ei ole vaikutusta asiakkaiden työttömyysetuuden saamisen edellytyksiin, eikä työnhakijoiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Hallituksen esityksen perusteluosion mukaan uusien työttömyysturvatehtävien siirtäminen TE-toimistolta kunnille ei vaikuttaisi menoja lisäävästi tai vähentävästi valtion ja kuntien talousarvioon. Perusteluiden mukaan muutos lisää kokeilualueen kuntien työmäärää ja vastaavasti vähentäisi TE-toimistojen työmäärää. Kokeilualueen kuntien työmäärän ei kuitenkaan arvioida tosiasiallisesti lisääntyvän, koska muutoksella vähennetään kuntien ja TE-toimiston välisiä ilmoituksia ja tiedonvaihtoa. Porin kaupunki katsoo, että TE-toimistolta vapautuva työaika tulisi kompensoida asianmukaisin tasaavin henkilöstösiirroin kuntakokeilualueille.”

Porvoon kaupunki

”Porvoon kaupunki toteaa, että kaikki esityksessä esitetyt kohdat ovat kannatettavia ja nopeuttaisivat sekä selkiyttäisivät työnhakija-asiakkaiden palvelua. Työttömyysturvatehtävien laajempi siirto kokeilukunnille virtaviivaistaa asiakaspalveluprosessia ja karsii päällekkäisen työn tekemistä. Muutos on työttömyysturva-asioiden käsittelyn sujuvuuden näkökulmasta kannatettava, koska se karsisi käsittelyvaiheita ja työttömyysturvaan liittyvät asiat voitaisiin käsitellä ilman turhaa ja aikaa vievää asioiden siirtämistä toiselle toimijalle. Myös asiakkaiden näkökulmasta asioiden käsittely selkeytyy ja todennäköisesti nopeutuu. Työttömyysturva on olennainen osa työnhakija-asiakkaita palvelevien virkailijoiden päivittäistä työtä. Siihen liittyy usein tarvetta selvittää työttömyysturvaa tarkemmin sekä asiakkaan tilannetta, jotta oikea lausunto saadaan aikaan.

TE-toimiston ja kokeilukuntien resurssien jaossa on aiemmin korostettu työttömyysturvatehtävien työllistävyttä TE-toimistoissa. Esityksessä kuitenkin arvioidaan, että työttömyysturvatehtävien laajemman siirron ei katsota lisäävän kuntien lausuntojen antamiseen liittyvää työmäärää. Porvoon kaupunki kuitenkin huomauttaa, että työttömyysturvatehtävien laajempi siirto kuntakokeiluille tulee ottaa huomioon henkilöresurssien laskentaperusteissa varsinkin uutta asiakaspalvelumallia huomioiden.

Tämä lisäksi Porvoon kaupunki huomauttaa, että siirrettäväksi esitetyt työttömyysturvatehtävät vaativat kuntakokeilun virkailijoilta aikaa tehtävien perehtymiseen ja olisi toivottavaa, että työ- ja elinkeinotoimisto järjestäisi perehdytystä näiden tehtävien hoitoon.

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena kuntien mahdollisuudet ottaa vastuulleen uusia tehtäviä heikkenevät yleisellä tasolla olennaisesti. Tästä syystä työllisyyden kuntakokeilun onnistuminen on ratkaisevalla tavalla riippuvainen kokeilun syventämiseen valtion taholta myönnettävien resurssien riittävydestä. Lakimuutoksen valmistelussa ei voida millään osin nojautua kuntien mahdollisuuksiin resursoida valmisteltujen muutosten toteuttamista kuntien omaa toimintaa tehostamalla, vaan kaikki tarvittava lisätuki on tultava valtiolta.”

Hollolan kunta

”Hollolan kunta lausuu, että esitys on kannatettava. On tarkoituksenmukaista jakaa toimivalta työttömyysturvalausuntojen antamisessa kuntakokeilussa olevien kuntien, TE-toimiston ja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston välillä. Tämä käytäntö tekee lausuntojen antamisesta asiakasnäkökulmasta sujuvaa ja viivytyksetöntä.

Hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa on arvioitu, että kuntiin ei kohdistu lisää työmäärää muutoksen johdosta. Hollolan kunta kuitenkin esittää, että TE-toimistosta vapautuva resurssi siirrettäisiin kuntiin siirtyvän uuden tehtävän mukana. Hollolan kunta myös edellyttää, että TE-toimisto perehdyttää siirtyvän henkilöstön kyseisten lausuntojen antamiseen. Kuntakokeiluun on siirretty kuluneen vuoden aikana TE-toimistosta täysin uusia työntekijöitä, joita ei ole perehdytetty kokeilulle siirrettyihin tehtäviin kuntien työnjohdon alle, vastoin virkamieslakia, jonka mukaan heillä pitäisi olla riittävä osaaminen TE-palvelujen tehtäviin.

Esitetty muutos tulisi olla voimassa yhtenevästi työllisyyden kuntakokeiluja säätelevän lainsäädännön kanssa (30.6.2023 / 31.12.2024).”

Jyväskylän kaupunki

”Lakiesityksen mukaiset muutokset edistävät kokeilukunnan asiakkaana olevan työnhakijan työttömyysturva-asioiden viivytyksetöntä ja sujuvaa käsittelyä, vahvistaa kuntien roolia työttömyysturva-asioiden hoitamisessa, selkeyttää eri toimijoiden toimivaltuuksia ja vähentää päällekkäistä työtä kuntakokeilun ja TE-toimiston välillä. Ehdotetut muutokset ovat tervetulleita ja kannatettavia.”

Helsingin kaupunki

”Helsingin kaupunki kannattaa esityksen tavoitetta siirtää kunnille lisää toimivaltaa antaa työnhakijan työttömyysturva-oikeutta koskevia työvoimapolitiittisia lausuntoja. Lakiesitys selkeyttäisi kuntakokeilujen ja TE-toimistojen välistä työnjakoa ja toisaalta myös työnjakoa suhteessa valtakunnallisen työttömyysturvan vastuualueeseen (Uudenmaan TE-toimiston valtakunnallinen tehtävä). Se tekisi myös tarpeettomaksi paikallisesti sovitut yhteistyökäytännöt lakimuutoksen kohteena olevien työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisesta.

Jatkossa kokeilukunnan työnhakijan työttömyysturvan prosessi rinnastuisi TE-toimistossa asioivan työnhakijan prosessiin, kun työttömyysturvan ratkaisusta vastaisia asiakkaan oma vastuuasiantuntija kokeilussa tai valtakunnallinen työttömyysturvan vastuualue (ns. vaativat asiantuntijalausunnot). Muutos olisi parannus sekä asiakkaan palveluprosessin että kokeilukuntien ja TE-toimistojen työnjaon kannalta.

Esityksen suhde samanaikaiseen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 16 a §:n muuttamiseen

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa lausuntokierroksella on asetusmuutos, joka laajentaisi TE-toimistojen oikeutta antaa opiskelua koskevia työvoimapolitiittisia lausuntoja. Jotta TE-toimistot ja kuntakokeilut olisivat tasa-arvoisessa asemassa, asetusmuutosta vastaava muutos olisi tässä yhteydessä syytä tehdä myös työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettuun lakiin.”

Helsingin kaupunki ehdottaa 12 a §:ään lisättäväksi ELY-asetuksen muutosta vastaava momentti opintoja koskevien typo-lausuntojen antamisesta.

Kokkolan kaupunki

”Tämä lausunto on laadittu yhteistyössä Kokkolan seudun työllisyyden kuntakokeilussa olevien kuntien kanssa. Pidämme järkevänä työllisyyden kuntakokeilussa mukana olevan kunnan mahdollisuudesta laajempiin työttömyysturvatehtäviin. Työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueen kunnille siirrettäisiin toimivalta antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja omien asiakkaidensa oikeudesta työttömyysetuuteen niissä asioissa, joissa toimivalta on nykyisin työ- ja elinkeinotoimistolla, ja joiden käsittelyä ei ole keskitetty valtakunnallisesti Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolle. Näitä tehtäviä olisivat mm. koulutusta vaille olevan nuoren etuusoikeuden palautuminen, työssäolovelvoitteen jälkeisen etuusoikeuden palautuminen sekä ilmoitus työnhakijan lähtemisestä työnhakuun toiseen valtioon joko Kelalle tai työttömyyskassalle.

Tällä mahdollisuudella kuntaa työllisyyspalvelujen järjestäjänä vahvistetaan ja asiakkaiden asioimista sujuvoitetaan. Selkeämmällä roolituksella valmistaudutaan myös tulevaisuuden muutoksiin asteittain. Muutokset vähentäisivät kunnan asiakkaana olevan työnhakijan asioinnin tarvetta työ- ja elinkeinotoimiston kanssa työttömyysetuuden saamiseen liittyvissä tilanteissa. Tehtäväsiirron johdosta työtön työnhakija toimittaisi nykyistä harvemmin samasta asiasta selvityksiä kahdelle eri taholle. Tämä vähentää työttömyysetuuden hakemiseen liittyvää byrokratiaa. Muutoksilla yksinkertaistettaisiin ja selkiytettäisiin työvoimapolitiittisten lausuntojen antamisen prosessia. Esitetyn tehtäväsiirron arvioidaan nopeuttavan työnhakijan työttömyysetuusoikeuden käsittelyprosessia erityisesti tilanteissa, jossa etuusoikeuden ratkaisemiseksi tarvitaan lisäselvitystä työnhakijalta.

Työttömyysturvatehtävien siirtäminen työ- ja elinkeinotoimistoilta kokeilualueen kunnille ei vaikuttaisi menoja lisäävästi tai vähentävästi valtion tai kuntien talousarvioon. Muutos ei myöskään vaikuttaisi työttömyysetuuden saamisen edellytyksiin, eikä työhakijoiden oikeuksiin tai velvollisuuksiin.”

Oulaisten kaupunki

”Kaupunki ilmaisee kantanaan, että hallituksen lakiesityksen perustelut ja lakiluonnos vastaavat sisällöltään riittävän hyvin niihin muutostarpeisiin, joita kokeilulain toteuttamisessa on tullut esiin. Lakimuutos, jota hallitus esittää, selkeyttää ja järkevöittää kokeilulain nojalla kunnille annettuja tehtäviä. Muutoksen myötä asiakkaiden saama palvelu nopeutuu ja palveluprosessit pääsevät etenemään joustavasti, koska asiakkaalle laadittava lausunto käsitellään ilman välikäsiä ja vähentää aikaa vievää asioiden siirtämistä toiselle toimijalle.”

Paimion kaupunki

”Paimion kaupunki ilmaisee kantanaan, että hallituksen lakiesityksen perustelut ja lakiluonnos vastaavat sisällöltään riittävän hyvin niihin muutostarpeisiin, joita kokeilulain toteuttamisessa on tullut esiin. Lakimuutos, jota hallitus esittää, selkeyttää ja järkevöittää kokeilulain nojalla kunnille annettuja tehtäviä. Muutoksen myötä asiakkaiden saama palvelu nopeu-

tuu ja palveluprosessit pääsevät etenemään paljon joutuisammin, koska asiakkaalle tehtävä lausunto käsitellään yhdessä viranomaisessa.

Lakimuutos aiheuttaa kokeilualueen kunnille lisätyötä. Tehtävä on lisäksi uusi, jonka hoitamiseen kokeilualueen kunnilla ei ole aiemmin hankittua osaamista. Etuusoikeuksien palautumiseen liittyvät lausunnot on tehtävä huolella ja niihin sisältyy kohtalainen virkavirheen mahdollisuus. Kokeilukuntien työ lisääntyy tosiasiallisesti ja kunnille on osoitettava tehtävään laskennallinen lisäresurssi.”

Teuvan kunta

”Esityksessä ehdotetut kohdat ovat kannatettavia ja hyviä. Esityksen osalta ei ole huomautettavaa. Ehdotetut muutokset laajentavat kuntien toimivaltaa ja vahvistavat kuntien roolia työttömyysturva-asioiden toimeenpanossa. Muutokset vähentävät kunnan asiakkaana olevan työnhakijan asioinnin tarvetta työ- ja elinkeinotoimiston kanssa työttömyysetuuden saamiseen liittyvissä tilanteissa, jolloin työnhakija toimittaa nykyistä harvemmin samasta asiasta selvityksiä kahdelle eri taholle. Muutokset selkeyttävät lausuntoprosessia ja vähentävät työttömyysetuuden hakemiseen liittyvää byrokratiaa. Esiitetty tehtäväsiirto nopeuttaa käsittelyprosessia erityisesti tilanteessa, jossa etuusoikeuden ratkaisemiseksi tarvitaan lisäselvitystä työnhakijalta. Työttömyysturva-tehtävien siirtäminen työ- ja elinkeinotoimistoilta kokeilualueen kunnille lisää jonkin verran kokeilualueiden kuntien työmäärää ja toisaalta vähentää kuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen välisten ilmoitusten ja tiedonvaihdon työmäärää. Näin ollen muutoksen työmäärää lisäävä vaikutus ei ole merkittävä eikä sillä ole myöskään menoja lisäävää vaikutusta kuntien talousarvioon.

Ehdotukset eivät laajenna tai vähennä työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen toimivaltaa työvoimapoliittisten lausuntojen antamisessa. Ehdotukset eivät myöskään lisää tai vähennä työllisyyden edistämisen kuntakokeilun kokeilualueen kuntien työmäärää. Näin ollen uudistus parantaa asiakaspalvelua molempien toimijoiden näkökulmasta. Työllisyyden kuntakokeilujen yhteistyö työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen kanssa on tiivis ja sen voidaan todeta olevan kaikilta osin erittäin hyvää.”

Suomen Kuntaliitto ry

”Kuntaliitto haluaa kiinnittää erityistä huomiota kuntakokeilujen resursointiin. Kokeiluun vaikuttavaa lainsäädäntöä on kokeilun käynnistymisen jälkeen muutettu kuntia enemmän velvoittavaksi ja työmääriä on kasvatettu. Kuntakokeilujen resurssilaskelmat tulee ottaa välittömästi uuteen tarkasteluun huomioiden kuntakokeilulakiin tehdyt muutokset, uusi pohjoismainen työvoimapalvelumalli, lomautusten vähenemiset ja työttömyyden kehitys. Niillä kaikilla on ollut vaikutuksia sekä TE-toimistojen että kuntakokeilujen asiakasmääriin. Myös Ukrainan tilannetta ja sen mahdollisia vaikutuksia työllisyyspalveluiden lisääntyneeseen tarpeeseen tulee seurata.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että TE-hallinto tarjoaa riittävän perehdytyksen muuttuvaan lainsäädäntöön. TE-toimisto on käytännössä rekrytoinut ja siirtänyt kuntiin henkilöstöä ilman riittävää osaamista TE-palvelujen tehtäviin. Kokeilukuntien rooli uusien henkilöiden perehdyttämisessä on jo nykyisellään valtava, eikä sitä saa enää uusilla lakimuutoksilla kasvat-
taa.

Kuntaliitto pitää esitettyjä muutoksia toimivallan lisäykseen liittyen hyvin perusteltuina ja kannatettavina. Koska esityksen mukaan asiointi TE-toimistoissa työttömyysturva-asioiden johdosta tulee kuitenkin vähene-

mään, korostuu resurssien tarkastelun tarve suhteessa TE-toimistoon entisestään.

Kuntaliitto ei pidä tarkoituksenmukaisena, että kunnat joutuvat ottamaan vastuuta uusien TE-toimistosta siirtyvien henkilöiden perehdyttämisestä tehtäviin, joihin heitä TE-toimistojen puolelta siirretään.”

Uudenmaan ELY-keskus ”Uudenmaan ELY-keskuksen Oikeudelliset palvelut -yksikkö pitää esitysluonnoksessa ja muistioloonnoksessa esitettyjä ehdotuksia kannatettavana. Oikeudelliset palvelut -yksikön näkemyksen mukaan esitetyt muutokset tulevat olettavasti nopeuttamaan työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun kuuluvien kuntien työnhakijoiden asioiden käsittelyä ja sujuvoittamaan palveluprosessia erityisesti asiakkaiden näkökulmasta. Kokeilualueen kuntien roolin vahvistaminen työttömyysturva-asioissa saattaa omalta osaltaan edistää sujuvaa siirtymistä malliin, jossa TE-palveluiden järjestäminen kuuluu pysyvästi kuntien järjestämisvastuulle, koska työttömyysturvatehtävien hoitamisesta kokeilualueen kunnissa olisi enemmän kokemusta ja käytettävissä olevaa tietoa. Oikeudelliset palvelut -yksikkö kommentoi esitysluonnosta seuraavasti.

1) Kuntakokeiluun kuuluville kunnille siirrettävästä toimivallasta Työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille siirrettävä toimivalta antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja asiakkaidensa oikeudesta työttömyysetuuteen niissä asioissa, joissa toimivalta on nykyisin työ- ja elinkeinotoimistolla ja joiden käsittelyä ei ole keskitetty valtakunnallisesti Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolle, selkeyttäisi kokeilualueen kuntien työttömyysturvaan liittyviä tehtäviä. Kokeilualueen kuntien ja alueellisten TE-toimistojen yhdenmukaisempi toimivalta antaa työvoimapolitiittisia lausuntoja saattaisi myös omalta osaltaan edistää TE-palveluiden sujuvaa siirtämistä pysyvästi valtiolta kuntien järjestämisvastuulle.

Esitysluonnoksessa on esitetty selkeällä tavalla, miltä osin kokeilualueen kunnille siirretään lisää työttömyysturvaan liittyviä tehtäviä. Selkeyden vuoksi hallituksen esityksen perusteluissa voisi kuitenkin vielä erikseen mainita koulutusta vaille olevan nuoren etuusoikeuden palautumista ja toistuvan työvoimapolitiittisesti moitittavan menettelyn johdosta asetetun työssäolovelvoitteen jälkeistä etuusoikeutta koskevien työvoimapolitiittisten lausuntojen kattavan myös ns. viittauslausuntojen antamisen tilanteissa, joissa etuusoikeus ei ole palautunut.

Oikeudelliset palvelut -yksikkö toteaa lisäksi, että vaikka nuoren etuusoikeuden palautumisen ja työssäolovelvoitteen lakkaamisen arvioimiseen ei sisältyisi merkittävää työvoimapolitiittista harkintaa, voidaan joissain tilanteissa joutua arvioimaan useampaa asiaan vaikuttavaa seikkaa, jotta etuusoikeuden palautumisen oikea ajankohta saadaan selvitettyksi. Tämä edellyttää työttömyysturvaan liittyvän lainsäädännön perusteiden hyvää hallitsemista.

Kokeilualueen kunnilla on tulkittu olevan toimivalta antaa työvoimapolitiittiset lausunnot myös takautuvasti toimivaltaansa kuuluvien lausuntojen osalta. Vaikka tulkinta on johdettavissa työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetusta laista, ja tulkinta on vahvistettu työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysturvan ajankohtaiskirjeessä 10/2021 (VN/26719/2021), voisi olla tarkoituksenmukaista kirjata tämä myös ainakin hallituksen esityksen perusteluihin, koska tältä osin on ollut epätie-toisuutta varsinkin kokeilulain 12 a §:n voimaantulon alkuvaiheessa.

2) Ilmoitus menemisestä työnhakuun toiseen valtioon

Esitysluonnoksessa on todettu, että työttömän on täytynyt ennen työnhakijaksi lähtöä toiseen EU- tai ETA-maahan tai Sveitsiin rekisteröityä työnhakijaksi ja pysyä kokeilualueen kunnan käytettävissä vähintään neljän viikon ajan työttömäksi tulemisen jälkeen. Edellä mainittuun neljän viikon määräaikaan voitaisiin ottaa huomioon myös työ- ja elinkeinotoimiston asiakkuus ennen lain voimaantuloa.

Hallituksen esityksen perusteluissa tulisi selkeyden vuoksi tarkentaa, huomioidaanko työvoimaviranomaisen käytettävissä olossa myös se aika, jonka asiakas on ollut kokeilualueen kunnan asiakkaana ennen ehdotettujen muutosten voimaantuloa, ja lasketaanko työvoimaviranomaisen käytettävissä olossa sekä asiakkuus TE-toimistossa että kokeilualueen kunnassa. Asiakkaiden yhdenvertaisuuden kannalta tulisi huomioida molemmat asiakkuudet, koska asiakkaalla ei ole lähtökohtaisesti mahdollisuutta valita sitä, kumpaan viranomaiseen hänen asiakkuutensa kuuluu.

3) Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston työttömyysturvaan liittyvien tehtävien laajentaminen Työttömyysturvaprosessin selkeyttämisen osalta

on perusteltua tässä vaiheessa laajentaa Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivaltaa antaa työvoimapolitiittiset lausunnot kokeilualueen kuntien asiakkaille myös muistakin kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun asetuksen 16 a §:n 1 momentissa määritellyistä työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittisistä edellytyksistä, kun työttömyysturvan vastuualue hoitaa asetuksessa säädettyjä tehtäviä. Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston toimivallan laajentaminen nopeuttaisi ja yksinkertaistaisi työnhakijoiden työttömyysturva-asioiden käsittelemistä.

Oikeudelliset palvelut -yksikkö toteaa kuitenkin, että säädösteknisesti kokeilualueen kunnalla ja Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolla olisi esitysluonnoksen perusteella tasavertainen toimivalta lausua kokeilulain 12 a §:n 1 momentissa tarkoitetuista työvoimapolitiittisistä edellytyksistä kokeilualueen kunnan asiakkaiden osalta. Tältä osin voisi olla tarpeellista täsmentää toimivaltaa koskevaa sääntelyä, jotta välttyttäisiin ristikkäisiltä tulkinnoilta Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimiston ja kokeilualueen kunnan välillä esim. lausuntojen uudelleen käsittelyä tai muutoksenhakuprosessia silmällä pitäen. Tämä voisi olla mahdollista toteuttaa esim. määrittelemällä epäselviä tai tulkintaa vaativia tilanteita varten toiselle taholle ns. viimesijaisen tulkintavastuun näiden lausuntojen osalta, jotta toimivallasta ei syntyisi epäselvyyttä.

Ehdotetussa säännöksessä on jätetty Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistolle harkintavaltaa sen suhteen, milloin muista kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun asetuksen 16 a §:n 1 momentissa määritellyistä työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittisistä edellytyksistä lausutaan. Tältä osin voisi olla tarkoituksenmukaista avata hallituksen esityksen perusteluissa tarkemmin sitä, missä tilanteissa Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto voisi siirtää asian kokeilualueen kunnan käsiteltäväksi.

4) Muuta

Työ- ja elinkeinohallinnon asiakaspalvelukeskuksen työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen liittyvän toimivallan kirjaamista työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen työvoimapolitiittisista lausunnoista ja yhteistyövelvoitteesta työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa ja kyseisen ase-

tuksen voimaantulosäännöksen muuttamista voidaan pitää perusteltuna.”

KEHA-keskus

”-- EESSI-järjestelmän käytön laajentaminen kuntakokeiluille tarkoittaisi, että kuntakokeiluhenkilökunnalle olisi hyvä järjestää järjestelmän käyttökoulutusta.

KEHA-keskus kannattaa muutoksia, koska kokeilualueen kunnat vastaavat heille siirrettyjen asiakkaiden palveluprosessista. Muutos myös vähentäisi lausuntopyynnön ilmoittamista kokeilualueen kunnan ja TE-toimiston välillä, näin nopeutuu työvoimapolitiittisen lausunnon antaminen etuuden maksajalle asiakkaan etuusoikeuden palautumisesta. KEHA-keskus arvioi, etteivät muutokset aiheuttaisi kustannuksia nykyisen tuotannossa olevan TE-asiakastietojärjestelmäkokonaisuuden kannalta.

Pääasialliset vaikutukset kohdassa todetaan, että esitys lisäisi työvoimapolitiittisten lausuntojen antamiseen liittyvää työmäärää kokeilualueiden kunnissa ja vähentäisi määrää TE-toimistoissa. Kokeilualueiden kuntien työmäärän ei kuitenkaan arvioida tosiasiallisesti lisääntyvän, koska muutoksella kuntien ja TE-toimistojen väliset ilmoitukset ja tiedonvaihto kyseisiin työttömyysturvatehtäviin liittyen vähenisivät. TE-toimiston asiakastietojärjestelmässä Työttömyysturva-asiaan liittyviä kuntakokeiluilmoituksia tehtiin vuonna 2021 noin 148 000 ja vuonna 2022 (21.2.2022 mennessä) niitä on tehty 1 565. "Hakija ilmoittaa lähtevänsä työnhakuun toiseen EU/ETA-maahan tai Sveitsiin" ilmoituksia vuonna 2021 tehtiin 32 ja vuonna 2022 niitä ei ole tehty ollenkaan (21.2.2022 mennessä).

-- Lisäksi ehdotetaan, että Uudenmaan TE-toimisto voisi hoitaessaan keskitetysti sille säädettyjä työttömyysturvatehtäviä antaa lisäksi työvoimapolitiittisen lausunnon muistakin kuin asetuksessa nimenomaisesti mainituista työttömyysetuuden saamisen edellytyksistä kokeilualueen kunnan asiakkaana olevan työnhakijan osalta. KEHA-keskus kannattaa esitystä, koska näin nopeutuu työvoimapolitiittisen lausunnon antaminen etuuden maksajalle, kun prosessissa ei ole useita toimijoita.”

Sosiaali- ja terveysministeriö

”Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan esitys on perusteltu työttömyysturva-asioiden käsittelyn sujuvuuden ja käsittelyn yksinkertaistamisen näkökulmasta sekä ottaen huomioon valmistelussa olevan TE-palvelujen tehtävien siirtämisen pysyvästi kuntien vastuulle.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että kunnat antaisivat työttömyyskassoille ja Kansaneläkelaitokselle ilmoituksia työnhakijan lähtemisestä EU:n sosiaaliturva-asetuksessa tarkoitettuun työnhakuun toiseen EU- tai ETA-maahan tai Sveitsiin. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että esityksen yleisperusteluissa olisi syytä tuoda esiin se, että toisessa valtiossa tapahtuvaa työnhakua koskevat ehdotukset on sisällytetty työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annettuun lakiin siitä syystä, että kokeilusta kokonaisuutena säädetään tässä omassa laissaan. Täydennys on tältä osin tarpeen, koska sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen 883/2004 ja täytäntöönpanoasetuksen 987/2009 toimeenpanoon liittyvistä laitosten tehtävistä ja toimivalloista säädetään sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetussa laissa (352/2010). Mainitussa laissa ei ole huomioitu sitä, että toimivallasta säädettäisiin jossakin muussa laissa.

Esityksen 12 b §:n perusteluja olisi syytä tarkentaa 1 momentin osalta siten, että kyseessä on kokeilualueen kunnan tehtävä (ei toimivalta) antaa työttömyysturvalain 11 luvun 4 a §:ssä tarkoitettu ilmoitus Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle. Kyseinen 1 momentti koskee kansallista laitosten välistä tiedonkulkua työnhakuun liittyvissä asioissa. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että ehdotetun 12 b §:n muotoilu edellyttää muutoksia, jotta se olisi yhteensopiva sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 §:n kanssa.”

Kansaneläkelaitos

”Esityksen tavoitteena on edistää kokeilualueen kunnan asiakkaana olevan henkilön työttömyysturva-asioiden käsittelyn viivytyksettömyyttä ja sujuvuutta. Lisäksi tavoitteena on työttömyysturva-asioiden käsittelyprosessin yksinkertaistaminen. Kela kannattaa mainittuja tavoitteita ja pitää esitystä perusteltuna.”

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö

”Työttömyyskassojen Yhteisjärjestöllä ei ole lausuttavaa.”

Ammattiliitto Pro

”Prolla ei ole keskeisiin ehdotuksiin huomautettavaa. Ehdotuksilla korjataan kuntakokeilun aikana käytännön toiminnassa esille nousseet puutteet ja näin sujuvoitetaan asiakkaiden työttömyysturva-asioiden käsittelyprosessia. Nostamme kuitenkin esille muutamia asioita, joiden täsmenämistä hallituksen esitystä viimeisteltäessä on tarpeen pohtia.

Epäselvyyksien välttämiseksi on hallituksen esityksen jatkovalmistelussa tarkastettava tarve täsmentää milloin Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto olisi velvollinen antamaan lausunnon osana asiantuntijakäsittelyä vai voidaanko pidättäytyä kokonaan antamasta ns. ylimääräisiä lausuntoja kuntakokeilujen asiakkaille. Esimerkiksi omaehtoisen opiskelun päättymisestä ei ole tarkoituksenmukaista antaa lausuntoa osana Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimistossa päätoimisesta opiskelusta annettavan lausunnon asiantuntijakäsittelyä, koska omaehtoisen opiskelun päättymisestä annattavassa lausunnossa on pohjimmiltaan kyse julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain soveltamisesta. Voisiko kokeilukunta kuitenkin käytännössä jättää ko. lausunnon antamatta ja olettaa, että Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto antaa lausunnon osana asiantuntijakäsittelyä? Asiakkaan näkökulmasta ristiriita saattaa syntyä myös tilanteissa, joissa Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto katsoo, ettei työssäolovelvoite ole purkautunut, mutta kuntakokeilu katsoo esteen purkautuneen (esim. luottamusloikan erilainen soveltaminen, jolloin toinen hyväksyy asiakkaan ilmoituksen ja toinen edellyttää todistuksia). Säästösten mukaan molemmilla tahoilla olisi yhtäläinen oikeus ratkaista asia.

Hallituksen esityksen sivulla 4 todetaan, että työvoimakoulutuksen aloittamista koskevan työvoimapolitiittisen lausunnon antaminen on lähes kokonaan automatisoitu. Usein pohjalla ei ole koulutuslausuntoa, jolloin joudutaan manuaalisesti tarkastamaan lukuisia tietoja asiakkaasta ja lausunnon antaminen on enemmän aikaa vievää kuin hallituksen esitys antaa ymmärtää.

Hallituksen esityksessä on lakimuutoksen voimaantulon ajankohta vielä avoin ja sivulla 11 oleva voimaantuloa käsittelevä luku 8 hyvin niukka. Selvyyden vuoksi on takautuvaan lausunto-oikeuteen otettava kantaa. Mikä taho antaa kuntakokeilun asiakkaalle lausunnon työssäolovelvoitteen purkautumisesta, jota käsitellään vasta lain voimaantulon jälkeen?

-- Prolla ei ole vaikutusten arviointiin täydennettävää.

Hallituksen esityksessä viitataan useammassa kohtaa toistuvaan työvoimapolitiittisesti moitittavaan menettelyyn. Toukokuun alussa voimaan tulevassa lainsäädännössä asetetaan työssäolovelvoite työnhakijan menetyä neljännen kerran moitittavasti.”

Vates-säätiö Sr

”On loogista, että kunkin työ- ja elinkeinotoimiston toimialueella annettavien kokeilun alueen kunnan asiakasta koskevien työvoimapolitiittisten lausuntojen antaminen siirrettäisiin pääasiassa kokeilun alueen kunnassa hoidettavaksi. Työttömyysturvatehtävien siirtämisellä vahvistetaan kuntien roolia työttömyysturva-asioissa, kun toimivalta selkiytyy ja keskittyy työnhakijan asiakkuudesta kokonaisvaltaisesti vastaavalle kunnalle. Lausuntojen tuominen lähemmäs asiakasta myös sujuvoittaa prosessia ja vahvistaa läheisyysperiaatteen toteutumista.

Jos kunnan sisäinen yhteistoiminta eri hallintokuntien välillä toimii joustavasti (sivistystoimi vs. elinkeinotoimi vs. työllisyyspalvelut), voidaan uudistuksella sujuvoittaa esimerkiksi koulutusta vailla olevien nuorten työllistymisen edistämiseen kohdistuvia työvoimapolitiittisia lausuntoja.

Laajempi tehtäväkenttä kunnissa ei saa vaarantaa ihmisten tarvitsemaan yksilölliseen tukeen varattuja resursseja. Eri kokoiset kunnat ovat eri tilanteessa lausuntojen laatimisen osalta. Esityksen mukaan lisäresursseja ei tehtävän myötä ole siirtymässä kuntiin. Kuntien resurssit muidenkin tehtävien hoitamiseen on turvattava, kun osaaminen lausuntojen kirjoittamiseen on hankittava olemassa olevasta henkilöstöstä tai kokeilun alueen sisältä muutoin. Asiakkaiden tasapuolinen kohtelu on varmistettava koko maassa.

Vates-säätiön toteuttamassa kyselyssä järjestöille nousi esille se, että asiakkaita ei ole ohjautunut palveluihin osin myös sen takia, että kuntakokeiluihin rekrytoitu henkilöstö ei vielä hallitse kaikkea työhön kuuluvia tehtäviä. Samaa viestiä on vahvistettu kuntakokeilujen lähteissä. Vaara on, että perehdytys ja perehdyttäminen lausuntojen antamiseen vie aikaa asiakkaiden omaohjaukselta. Kyselyn perusteella nähdään yleisesti asiakasohjauksen hidastumista myös kuntakokeilun toisena vuotena. Tämä on huolestuttavaa varsinkin erityistä tukea työllistymiseensä tarvitsevien osalta.

Vates-säätiön mielestä ehdotettava muutos kuntien toimivallan lisäämistä työttömyysturva-oikeutta koskevin työvoimapolitiittisten lausuntojen suhteen sujuvoittaisi ja selkeyttäisi asiakkaan työttömyysturva-asoiden käsittelyä. Muutos mahdollistaisi sen, että tukea työllistymiseensä tarvitsevan asiakkaan olisi mahdollista saada yksilöllisempää palvelua omaan tarpeeseensa subsidiariteettiperiaatteen mukaisesti.”

Bureau Facility

”Työttömyysturvaa käsiteltäessä voi työttömyysturvaan liittyvien yksityiskohtien reaalisuutta ja oikeudenmukaisuutta tarkastella monitahoisesti. Työttömyysturvaa arvioitaessa on kohderyhmänä työnhakijat. Tämän ryhmän oikeusturva on niin heppoinen, ettei arvioiteja tekevä henkilö tarvitse oman arviointinsa todenperäisyyden tai oikeudenmukaisuuden puolesta huolta kantaa.

Ymmärtääkseni olisi ennen kaikkea tarkoituksenmukaisinta tarkastella itse työttömyysturvalain sisältöä. Työnhakijan oikeusturvan kannalta on lähes merkityksetöntä, tuleeko päätös nopeammin kuin aiemmin. Työn-

hakija on työlainsäädännön nykyisten määritysten mukaan erittäin heikoilla. Esim. kevytyrittäjyyden määritykset on päivittämättä ko. laissa. -- Mielestäni kuntakokeilu on saatettava päätökseen nopealla aikataululla. Vastuut ja taloudelliset resurssit on siirrettävä kuntasektorille mahdollimman nopeasti. Kuntaliitto on omalta osaltaan mukana valmistelutyössä. Olisiko jo nyt oikea aika ottaa valmistelu pois tehottomalta TEM -ministeriöltä. Suomen kunnat ovat vastuussa tulevaisuudessa työnhakijoidenkin työllistämisessä. Kuntien etujen mukaista ei liene näin monimutkaisen työlainsäädösten tulkinta. Uskoisin kuntien hakevan kannattavuutta toimivilla työllistämistoimilla ei monimutkaisilla laintulkinnoina.”